

СТОРОЖА ІНТЕРЕСІВ ПЕНСІОНЕРА!

Ось уже одинадцять років на Чорнобильській АЕС діє унікальна система роботи з колишніми співробітниками, а нині — пенсіонерами станції.

Профспілкова організація непрацюючих пенсіонерів існує тільки на ЧАЕС — ні в одному іншому атоммістечку, крім Славутича, подібної практики немає. Може бути, що через те, що ніде нема і такого міста, як це. І таких пенсіонерів, як тут, також немає.

"Профком пенсіонерів" — саме так називають у побуті цю структуру, сьогодні об'єднує більше півтисячі осіб. При ньому створені практично всі ті ж самі комісії, що є й при станційному профкомі. Щоденно сюди звертається зі своїми проблемами і бідами (з radoщами якось рідше) декілька десятків чоловік. Кожен із тих, хто звернувся, як правило, — людина, з дуже непростю долею, пов'язаною із найважливішими роками існування станції, найчастіше — прип'ятчанин, ліквідатор або просто ветеран ЧАЕС. Цим, власне, сказано все. Кожний із них потребує допомоги, підтримки, причому не тільки добрим словом — хоч і воно, звичайно, потрібне і приємне.

— Нещодавно, — розповіла голова організації Лідія Климова, — одного із наших пенсіонерів було необхідно перевезти із одного медичного закладу в інший. Для транспортування хворого із Києва необхідно було знайти автомобіль "швидкої допомоги". Природно, в першу чергу ми звернулися до міської медичної служби, але ж допомогти нам не змогли. Де ми тільки не просили допомоги — адже машина потрібна була негайно! — і все без толку. Останньою інстанцією, на яку була надія, — профком ЧАЕС.

Скажемо стисло — завдяки підтримці голови профорганізації Євгена Козлова і директора служби людських ресурсів Андрія Шацмана машину було знайдено. Ви собі навіть уявити не можете, які ми були вдячні. Це дуже багато — відчувати підтримку з боку рідного підприємства.

НАРОДЖЕНИЙ АВАРІЄЮ

Свою діяльність організація пенсіонерів, що не працюють, почала одинадцять років тому, у

вересні 1994-го, Лідія Климова:

— У 1992-94-му роках зі станції пішло досить чимало народу. Пішли, в основному, за станом здоров'я, що й зрозуміло — адже який був час! Уявіть собі ситуацію: достатньо молоді, енергійні люди не можуть продовжити працювати в зоні відчуження. Їм необхідно обладнувати своє "пенсійне життя", разом з тим виникає безліч запитань, які пов'язані з попередньою роботою і які слід вирішувати негайно. До станції за зрозумілих обставин їм дістатися досить складно. Телефоном питань не вирішити...

Отже, за пропозицією Олексія Лича і Сергія Парашина було прийнято рішення створити в Славутичі такий незвичайний цех — непрацюючих пенсіонерів. Сказано — зроблено. Почали шукати людей, які могли б цією роботою займатися і шукали увесь рік, що правда, безуспішно. Я тоді працювала в міськвиконкомі і на громадських засадах — у Раді ветеранів ЧАЕС. Сталося так, що у відділі, де я працювала, змінився начальник, ми не спрацювалися, а Олексій Лич посилено агітував мене очолити цей "пенсійний" цех — і я врешті-решт погодилася.

Ми були найзвичайнішим цехом станції — зі своїми табельними номерами. Через автоматизовану систему йшли і облік коштів, що їх виділяли на лікування і оздоровлення, матеріальну допомогу. Щоправда, після того, як пішов Сергій Костянтинович з поста генерального директора, нам приділяли уваги все менше і менше... Важко стало після остаточної зупинки блоків, у 2000-му.

... До зупинки у нас в організації було 560 осіб. Після зупинки відразу прийшло ще осіб 700. Попервах я категорично відмовлялася об'єднувати цих людей в одну організацію. Чому, запитуєте? Справа в тому, що я до цього часу вневнена, що це насправді різні категорії пенсіонерів. По-перше, вони набагато молодші, по-друге... Не дуже приємно говорити про речі, але, очевидно, все ж доведеться. Серед "перших" пенсіонерів були люди, котрі працювали на станції в найважчий період ліквідації наслідків аварії, в 1986-87 роках. Вони, що фактич-

но вивезли на собі увесь процес ліквідації, одержали пенсії значно менші, ніж люди, що виходили на пенсію після закриття ЧАЕС. Образи були серйозними, і мені не хотілося їх зіштовхувати. По-третє, практика показує, що організація чисельністю 500-600 осіб більш комунікативна і мобільна: усіх знаєш в обличчя, знаєш, що відбувається вдома, в родині, кому яка потрібна допомога.

Мал. А. Гайдамаки "Мадонна Чорнобіля" (фрагмент)

Протягом майже двох років ця нова організація намагалася самоорганізуватися і налагодити роботу, але справа не складалася, і врешті-решт, було прийнято рішення про приєднання її до нашого профкому. З того часу ми — разом. Усього нас 853 особи. Отож-бо понад 500, та ще сімсот — а де ж усі інші? Ну, і від'їздить народ, і гірко говорити, кожного року ми проводжаємо в останню путь не менше 20 наших товаришів. Ще понад десять чоловік щорічно йдуть працювати — виплати до пенсії, обумовлені законодавством, закінчуються, вдома сидіти стає нестерпним.

ПРОФКОМ — ЗАВЖДИ ПРОФКОМ

— Нічого нового в своїй роботі ми не придумали, — продовжує Лідія Климова. — Є у нас своя соціальна комісія, є житлово-будівельна (ми зви-

чайно не розподіляємо житло, але обстежуємо умови проживання наших пенсіонерів), спортивна, ритуальна і комісія з забезпечення сільгосппродуктами. Працює комісія з тарифів — славутичани, напевне, пам'ятають правильність встановлених у місті тарифів на комунальні послуги. Голови цих комісій входять до складу нашого профкому. Розширені засідання профкому за участю всіх голів ко-

ЧАЕС в 2001-2002 роках. Я зробила статистичну відбірку: в цей час зі станції звільнилося 750 осіб, а до нас прийшли і стали на облік — 470. Тобто, не вважали за потрібне залишатися у профспілці взагалі десь близько 300 осіб. Але якщо працівник станції, що вийшов із профспілки, через рік має право вступити до неї, то пенсіонер такої можливості немає. Є серед наших скаржників і той, хто взагалі ні-

стаціонарі. Це щоденне фізичне навантаження (жінки навіть чоловіків своїх залучають, оскільки важко все це осилити постійно в руках) і величезна психічна напруга — адже йти необхідно до хворих людей!

Будь ласка, назвіть людей поіменно, хай це буде невелика данина їхня абсолютно добровільно-му і безплатному труду! Очолює комісію Людмила Губська, її заступник Валентина Марковська, члени комісії — Жанна Рамазанова, Магіра і Савізіян Зияздетінови. Їм допомагають Світлана Хайницька, Надія Гончарова, Тамара Ширококова, Ніна Павлюк, Людмила Кобелецька, Любов Горохова, Ніна Сараєва, Надія Северин, Олена Макарова. Спасибі їм!

Знаєте, кілька разів ми на профкомі вже порушували питання, щоб припинити ці провідування, але люди постали проти. Адже багатьох навіть близькі не провідують, а тут — чужі виявилися чуйними: прийшли, принесли передачу, новини розповіли, уважно вислухали. Здоровій людині навіть не зрозуміти, як це насправді багато важить для хворих чи немічних.

Крім того, тих, хто вже прикутий до ліжка, ми провідуюмо вдома. Зазвичай робимо це перед Паскою, Різдом, або напередодні 26 квітня чи в День енергетика, і, звичайно ж, до днів народження. До днів народження в організації взагалі особливе ставлення — нещодавно прийняли рішення відзначати ювілеї не через кожні десять років — 50, 60 і т. д., а через п'ять, бо чимало до круглих дат, на жаль, просто не доживають...

... Нам за повелінням служби не раз доводилося спостерігати за роботою організації і її керівника. Як встигає ця жінка робити все, що вона робить — не зрозуміло. Але ж якось ухитряється. Напевне, завдяки своєму багатому життєвому досвіду.

Прип'ятчанка — цим сказано якщо не все, то багато. Ще в сімдесятих приїхала вона з чоловіком та синами до Прип'яті і пережила долю цього міста разом з усіма прип'ятчанами. І нині продовжує своє подвизництво на ниві профспілкової сторожі захисту людини-трудяра.

Майя РУДЕНКО

місій обов'язково проходять раз на квартал.

Важко сказати, що вони відбуваються безболісно: трапляється, ми довго споримо з приводу рішення того чи іншого питання. Зате практично завжди нам вдається знайти таке рішення, яке б влаштувало всіх членів організації. Скаржги? Надходять, надходять, але в основному від людей, котрі... не входять в нашу організацію. Вони і скаржаться на те, що у них немає своєї організації, що нікуди їм податися, ніде шукати допомоги, підтримки, захисту.

На жаль, серед цих людей є чимало тих, хто в свій час працював на станції, але з виходом на пенсію, з тих чи інших причин, не став на облік нашої організації протягом півроку після звільнення з ЧАЕС. Особливо подібних випадків багато серед тих, хто пішов з

коли не працював на ЧАЕС.

Особливо гостро постало питання прийому в нашу організацію, коли з'явилося медичне страхування для пенсіонерів станції. Розумієте, люди пережили евакуацію, ліквідацію та багато іншого, що їм не дало здоров'я, і страхування — серйозна підтримка для них. Але статут є статут, і, на жаль, інколи, коли доводиться відмовляти, доводиться вислуховувати таке...

... А взагалі люди потребують підтримки своїх колишніх колег. Ось працює у нас соціальна комісія, напевне виконує найважливішу функцію серед усіх інших. Уявіть собі, наскільки це не просто — придбати продукти, причому зробити це так, щоб для звіту залишилися чеки, сформувані із них передачі, віднести ці невеликі презенти людям, котрі лікуються в